

Development Administration role of the 14th Dalai Lama and the Tibetan
government in exile To the Tibetan immigrant community in the city of
Dharamsala, India

Received: June 27, 2019

Revised: November 7, 2019

Accepted: December 4, 2019

พระณรงค์ วุฑฒิเมธี*

(Phra Narong Sangkhawich)

ศุภกิจ ภักดีแสน**

(Suphakit Phakdeesaen)

บทคัดย่อ

ในปี พ.ศ. 2502 กองทัพปลดแอกประชาชนจีนได้เคลื่อนทหารเข้าสู่ทิเบต เกิดการกดขี่ชาวทิเบตรวมถึงการทำลายอาคารโบราณสถานสำคัญ ๆ ทางพุทธศาสนาหลายพันแห่ง ทั้งมีการสังหารพระสงฆ์ สามเณรและผู้คนมากถึง 87,000 รูป/คน (องค์ทะไลลามะ, 2543, หน้า 193) ต่อมาในปีเดียวกันของ ปี พ.ศ. 2502 องค์ทะไลลามะ พร้อมด้วยชาวทิเบต ราว 100,000 ตัดสินใจอพยพเข้าสู่ประเทศอินเดีย (Cabezon, 2009, p. 30) จากนั้นมาในปี พ.ศ. 2503 ของเดือน พฤษภาคม นายกรัฐมนตรีเนห์รูก็ได้ถวายที่พำนักถาวร แก่ องค์ทะไลลามะ ในเมืองธัมศาลา (Dharamsala) (มิก บราวน์, 2552, หน้า 84)

19 มีนาคม พ.ศ. 2554 องค์ทะไลลามะได้สละบทบาทจากการเป็นผู้นำประเทศสู่ นายลอบซัง ซังเกย์ (Lobsang Sangay) ประธานาธิบดีของชาวทิเบตพลัดถิ่น (President of the Central Tibetan Administration Incumbent) อย่างไรก็ตาม เรายังมีอาจปฏิเสธและมองข้ามบทบาทด้านการบริหารการพัฒนาที่สำคัญในอดีต ขององค์ทะไลลามะที่ 14 ที่ได้มอบไว้แก่ชุมชนผู้อพยพทิเบต โดยเฉพาะในช่วงเริ่มแรกที่องค์ทะไลลามะได้ย้ายเข้ามาในเมืองธัมศาลา องค์ทะไลลามะและรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตได้ร่วมกันริเริ่มโครงการ ต่าง ๆ ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตต่อผู้อพยพชาวทิเบตให้ดีขึ้น

คำสำคัญ องค์ทะไลลามะ, รัฐบาลพลัดถิ่น, การบริหารการพัฒนา, ชุมชนผู้อพยพ

* พระนักศึกษปริญาเอก มหาวิทยาลัย Dr. Babasaheb Ambedkar Marathwada University at Vajapur Kala Varishta Mahavidyalaya Sawangi, Aurangabad city . Maharashtra State, 431004, INDIA , ปัจจุบันกำลังศึกษาวิจัยในด้านทิเบตศึกษา ใน Himachal Pradesh, Dharamsala city, INDIA. (E-mail : tibetsarah1989@Gmail. com)

** อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต (รป.บ.) สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ หน่วยงานบริการคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬารามราชวิทยาลัย พุทธมณฑลจันทบุรี

Abstract

In 1959, the Chinese People's Liberation Army moved troops into Tibet. The enslaved Tibetans, including the destruction of thousands of important Buddhist buildings Both have killed the monks Novices and people up to 87,000 images / person (Lama, 2000, p. 193). Later in the same year of the year 1959, the Dalai Lama, together with 100,000 Tibetans, decided to flee to India (Cabezon, 2009, p. 30) Then, within just one year, Prime Minister Nehru was offered a permanent residence in the town of Dharamsala, May 1960 (Brown, 2009, p. 84).

19 March 2011 The Dalai Lama took on the role of leading the country to Lobsang Sangay, President of the Central Tibetan Administration Incumbent. Reject and overlook important development management roles in the past Of the 14th Dalai Lama who was given to the Tibetan immigrant community Especially in the early days that the Dalai Lama had moved into the city of Dharamsala The Dalai Lama and the Tibetan diaspora government have initiated various organizations that are important for improving the quality of life for Tibetan immigrants.

Key words: Dalai Lama, government in exile, development administration, immigrant community.

บทนำ

เมืองธัมศาลา หรือเรียกว่า Dharamsala ในภาษาอังกฤษ ในแง่ ภูมิศาสตร์ เมืองธัมศาลาอยู่ในเชิงเขา หิมาลัยในตอนเหนือของประเทศอินเดีย มีความสูงจากระดับน้ำทะเล 1,700 ฟุต ชุมชนทิเบตเมืองธัมศาลา รัฐหิมาจัลประเทศ ประเทศอินเดีย เป็นชุมชนเมืองขนาดเล็กที่ซ่อนตัวอยู่ในหุบเขารายรอบไปด้วยดงป่าสน ในอดีตการเดินทางเข้าไปค่อนข้างยากลำบากต้องลัดเลาะไต่ระดับความสูงขึ้นไปตามถนนลาดเลี้ยวเคี้ยวคดสายแคบ ๆ เป็นเมืองที่มีภูมิประเทศทุรกันดารห่างไกลความเจริญเคยเป็นพื้นที่พักผ่อนตากอากาศของสมาชิกราชวงศ์เจ้าอาณานิคมอังกฤษ ช่วงก่อน พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) ปัจจุบันหน่วยงานด้านการบรรเทาทุกข์ชาวทิเบต (Central Tibetan Relief Committee, 2019) ของรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบต สันนิษฐานว่ามีชาวทิเบตประมาณ 10,470 คนอาศัยอยู่บริเวณตามแนวปลายเทือกเขาหิมาลัยด้านบนของเมืองธัมศาลา (Upper Dharamshala) หรือที่คนท้องถิ่นเรียกว่า แมคคลอดกันจ์ (McLeod Ganj) คำว่า ธัมศาลา หมายถึงสถานที่พักผ่อนทางจิตวิญญาณ (spiritual dwelling) หรืออาศรมของผู้จาริกแสวงบุญ (pilgrims rest houses) แต่อย่างไรก็ดี เวลาที่ใคร ๆ พูดถึงชาวทิเบตที่เมืองธัมศาลา จริง ๆ แล้วหมายถึงแมคคลอดกันจ์ ทั้งสิ้น (สุธี ชล, 2562, หน้า 31-32)

เมืองธัมศาลา (Dharamshala) นับเป็นชุมชนชาวทิเบตขนาดเล็กมีพื้นที่ไม่ใหญ่นักหากเปรียบเทียบกับชุมชนชาวทิเบตเมืองไมซอร์ (Mysore) ซึ่งตั้งอยู่ทางภาคใต้ของอินเดีย แต่ด้วยองค์ทะเลาะมาที่ 14 ทรงพำนักประจำอยู่ ภายหลังทรงลี้ภัยทางการเมือง ออกจากทิเบตใน พ.ศ. 2502 (ค.ศ. 1959) และที่นี่ยังเป็นศูนย์กลางของชาวทิเบตพลัดถิ่น เนื่องจากมีสำนักงานกลางรัฐบาลทิเบตพลัดถิ่น (Central Tibetan Administration: CTA) ตั้งอยู่ที่นี้ ทำให้เมืองธัมศาลากลายเป็นศูนย์รวมใหญ่ที่สุดและสมบูรณ์ที่สุดในความหมายของความเป็นทิเบต หลายคนจึงรู้จักดินแดนแห่งนี้ว่าเป็นลาซ่าน้อย (Little Lhasa)

สำหรับองค์ทะไลลามะ โลกรู้จักพระองค์ในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณ ในนามชาวทิเบต พระองค์มากด้วยบารมี ซึ่งชาวทิเบตเองส่วนใหญ่ ไม่ว่าจะมี ความแตกต่างในชาติพันธุ์ ภาษา และต่างนิกายทางศาสนาแล้วแต่มอบความรู้สึกเคารพศรัทธา พระองค์นั้นเป็นทั้งขวัญและกำลังใจของผู้พหุชาวทิเบต และชาวทิเบตรู้สึกภาคภูมิใจและรู้สึกกว่าพระองค์นั้นเป็นเกียรติประวัติต่อชนชาติทิเบตและประเทศทิเบต ปัจจุบันองค์ทะไลลามะ อายุ 84 ปี (พ.ศ. 2562) ในแง่ความเชื่อทางศาสนาพุทธมหายานแบบทิเบต พระองค์ทรงเป็นตุลกู ผู้กลับชาติมาเกิด เป็นทะไลลามะองค์ที่ 14 ดังปรากฏใน พระราชนิพนธ์ หนังสือ เรื่อง อุตชีวประวัติขององค์ทะไลลามะ อีสรภาพในการลี้ภัย ซึ่งแปลโดย ฉัตรสมาลย์ กบิลสิงห์ ชัญเสน ในหนังสือเล่มนี้้องค์ทะไลลามะท่านได้เขียนไว้ว่า

“อาตมาได้รับการยกย่องว่า เป็นการกลับชาติมาเกิดขององค์ทะไลลามะองค์ที่ 13 และถือว่าเป็นการปรากฏขององค์อโลกิตศวรพระโพธิสัตว์แห่งความกรุณา” หรือ “อาตมามีความพยายามโดยทั่วไปในการช่วยเหลือสรรพสัตว์แล้วและพยายามช่วยชาวทิเบตเป็นกรณีเฉพาะ” หรือองค์ทะไลลามะกล่าวว่า “ตลอดเวลาในการต่อสู้ดิ้นรนของเราอาตมาไม่เคยคิดคำนึงถึงตนเองแต่คิดคำนึงถึงความเป็นอยู่และอิสรภาพของประชาชนชายหญิง 6 ล้านคน” (ณรงค์ สังขวิจิตร, 2562, หน้า 70)

ในแง่สถานะตำแหน่งในการมีหน้าที่ดูแลแล้ว นั้น องค์ทะไลลามะยังดำรงสถานะเป็นเจ้าอาวาส และเป็นประมุข หรือสังฆราชแห่งนิกายที่สังกัดในพระพุทธศาสนาวัชรยาน ในทิเบต ของนิกายเกลุกปะ หรือนิกายเกลุก ซึ่งจะไม่ได้เติมคำว่า “ปะ” ต่อท้าย แปลว่า “เป็นของ” เช่น เกลุกปะ คือ ของนิกายเกลุก หากกล่าวถึงด้านสุขภาพ แม้ว่าองค์ทะไลลามะ จะอายุ 84 ปี แต่ท่านยังคงมีความแข็งแรงในการเผยแพร่พระพุทธศาสนาโดยการเดินทางไปทั่วโลก และใช้ระยะเวลาในการแสดงธรรมต่อเนื่องสองถึงสามชั่วโมง

สำหรับ รัฐสภาพลัดถิ่นทิเบต ในปี พ.ศ. 2503 ได้มีการจัดตั้งรัฐสภาของทิเบตกลางอย่างเป็นทางการ (Central Tibetan Administration, n.d.) ฝ่ายบริหารกลางทิเบต หรือ ฝ่ายบริหารกลางทิเบตขององค์ทะไลลามะ (Central Tibetan Administration, CTA; หรือ Central Tibetan Administration of His Holiness the Dalai Lama) เป็นรัฐบาลพลัดถิ่น นำโดย “เทนซิน กยัตโซ” องค์ทะไลลามะที่ 14 สำหรับจุดยืนขององค์นี้คือ ทิเบตเป็นชาติอิสระที่มีเอกราชมายาวนาน มิใช่ส่วนหนึ่งของจีน ปัจจุบันมีกองบัญชาการใหญ่ของรัฐบาลพลัดถิ่นนี้อยู่ที่ธรรมศาลาในอินเดีย องค์ทะไลลามะได้ทรงจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2502 หลังจากการจลาจลเพื่อต่อต้านจีนล้มเหลว ดินแดนทิเบตในความหมายของรัฐบาลพลัดถิ่นนี้ ได้แก่เขตปกครองตนเองทิเบต มณฑลชิงไห่ และบางส่วนของมณฑลไค่เลียงคือ กั้นซู เสฉวน และยูนนาน ซึ่งถือเป็นดินแดนของทิเบตในประวัติศาสตร์ รัฐบาลพลัดถิ่นนี้ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลอินเดียให้เข้ามาดูแลชุมชนชาวทิเบตราว 100,000 คนที่ลี้ภัยอยู่ในอินเดียภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม ไม่มีประเทศใดยอมรับว่ารัฐบาลพลัดถิ่นของทิเบตเป็นรัฐบาล

องค์ทะไลลามะที่ 14 และรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตนั้นมีความสำคัญต่อชะตากรรมของผู้พหุชาวทิเบตและนับว่าเป็นที่ยอมรับจากผู้คนหลายฝ่ายในทิเบต เซอเกียม ตรุงปะ ตูลกูที่ 11 ซึ่งท่านเป็นผู้หนึ่งที่หนีออกมาจากทิเบตและเป็นวัชรจารย์ ที่มีชื่อเสียงและเป็นที่เคารพของผู้คนที่สนใจพุทธศาสนาแบบทิเบตในอเมริกาและในอังกฤษและบางประเทศในยุโรป ท่านได้แสดงออกถึงการยอมรับและศรัทธาต่อองค์ทะไลลามะ ดังปรากฏในหนังสืออัตชีวประวัติของ เซอเกียม ตรุงปะ ซึ่งแปลโดย บุลยา โดย เซอเกียม ตรุงปะ ได้บอกเล่าถึง บทบาทการบริหารการพัฒนาขององค์ทะไลลามะที่ 14 ไว้ว่า “หากปราศจากรัฐบาลพลัดถิ่นขององค์ทะไลลามะและกิจกรรมทางสังคมต่าง ๆ ที่รัฐบาลพลัดถิ่นผลักดันให้เกิดขึ้น สถานการณ์ต่าง ๆ ย่อมจะเลวร้ายลงกว่านี้มาก” (เซอเกียม ตรุงปะ, 2554, หน้า 388)

นี่เป็นคำกล่าวจากเซอเกียม ตรุงปะ ตูลูที่ 11 วัชรจารย์ ที่มาจากนิกายกาวีซึ่งแน่นอนว่าจะเป็นคนละนิกายกับท่านองค์ทะไลลามะก็ตามแต่จากคำกล่าวนี้นี้ได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถขององค์ทะไลลามะและรัฐบาลพลัดถิ่นที่มีบทบาทการบริหารการพัฒนาต่อชุมชนผู้อพยพชาวทิเบต ในแง่หนึ่งก็สะท้อนให้เห็นชัด ถึงว่า แม้ต่างนิกายกันทางพุทธศาสนาแต่ก็แสดงออกถึงความยอมรับศรัทธาต่อองค์ทะไลลามะที่ 14

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาถึงบทบาทการบริหารการพัฒนา ขององค์ทะไลลามะ ที่ 14 และรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบต ต่อชุมชนผู้อพยพทิเบต ในเมืองธัมศาลา ประเทศอินเดีย นับตั้งแต่การที่ทะไลลามะที่ 14 และกลุ่มผู้อพยพชาวทิเบตพลัดถิ่น เดินทางเข้ามาในเมืองธัมศาลา ประเทศอินเดีย

คำถามเพื่อการศึกษา

1. นับตั้งแต่ทะไลลามะที่ 14 และกลุ่มผู้อพยพชาวทิเบตพลัดถิ่น เดินทางเข้ามาในเมืองธัมศาลา ประเทศอินเดีย องค์ทะไลลามะและรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตได้มีส่วนในการบริหารพัฒนาในด้านใดบ้าง
2. ต้องประสบกับความยุ่งยากในการบริหารพัฒนาอย่างไรบ้าง

สภาพการณ์ก่อนการตั้งรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบต

ก่อนที่จะกล่าวถึงรายละเอียดว่า องค์ทะไลลามะและรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตมีบทบาทการบริหารการพัฒนาอย่างไรบ้างในแง่การพยายามจะจัดตั้ง องค์การ รัฐบาลพลัดถิ่นอย่างเป็นทางการและรวมถึง ความร่วมมือในการจัดตั้ง องค์การ ทางการเมือง การศึกษา พุทธศาสนา และวัฒนธรรมทิเบต ในเมืองธัมศาลา ประเทศอินเดีย จำต้องเล่าถึงเพื่อให้เห็นภาพความยากลำบากในช่วงระยะแรกขององค์ทะไลลามะและกลุ่มผู้อพยพเพื่อให้เห็นภาพความพยายามในการบริหารการพัฒนาขององค์ทะไลลามะที่ 14 ก่อน ทั้งนี้เนื่องจากต้องการให้เห็นภาพ ว่าองค์ทะไลลามะต้องพบเจอเงื่อนไขสังคม เศรษฐกิจ การเมือง และ ความยากลำบากอย่างไรบ้าง ก่อนที่จะมาพัฒนาเป็นชุมชน พลัดถิ่นทิเบตในเมืองธัมศาลาได้ ในวันนี้

แรกเริ่ม 80 คน ที่ร่วมอพยพมากับองค์ทะไลลามะที่ 14 จากดินแดนหิมะคือประเทศทิเบต ในเมืองหลวง นครลาซา สู่ประเทศอินเดีย ใช้เวลานาน 3 สัปดาห์ ในเวลานั้น กับความรู้สึกที่อ่อนเพลียทั้งร่างกายและสภาพจิตใจที่อ่อนล้า ทหารอารักขาได้นำ เสด็จไปยังบอมบิลลา ซึ่งต้องใช้เวลามากอีกประมาณ 1 สัปดาห์เพื่อพักผ่อน ในระหว่างการเดินทางนายกรัฐมนตรี เนห์รู ได้ส่งโทรเลขมา ว่า “หม่อมฉันและเพื่อนร่วมงานขอต้อนรับฝ่าบาท และถวายความปรารถนาดี ขอให้พระองค์เดินทางถึงอินเดียโดยปลอดภัย พวกเรายินดีที่จะบริการความสะดวกถวาย ทั้งพระองค์ท่านครอบครัว และคณะให้ประทับอยู่ในอินเดียประชาชนชาวอินเดียผู้มีความเคารพในตัวท่าน ก็ร่วมกันแสดงความคารวะด้วยความปรารถนาดีต่อพระองค์ท่าน”

องค์ทะไลลามะพักอยู่ที่บอมบิลลา ได้รับการดูแลอย่างดีจากครอบครัวของนายอำเภอท้องถิ่นประมาณ 10 วัน ต่อมา 18 เมษายน พ.ศ. 2503 องค์ทะไลลามะเดินทางโดยรถจี๊ปไปยังค่ายที่เรียกว่า ฟุติฮิลล์ มีกองทหารเล็ก ๆ ตั้ง

ขบวนรับเสด็จ สองฟากทางเดิน องค์ทะไลลามะหยุดฉันชั่วขณะที่ฉันนั้นช่วงบ่ายจึงออกเดินทางไปยังเมืองเตหุประ ต่อมาองค์ทะไลลามะ ได้ร่างสาส์นตอบสื่อมวลชนที่มีทั้งส่งจดหมายและโทรเลขจากหลายร้อยฉบับทั่วโลก องค์ทะไลลามะได้ร่างสาส์นเพื่อเล่าถึงประวัติการเดินทางออกจากทิเบตโดยย่อ ท่านระมัดระวังในการใช้ภาษา จากการฉันอาหารกลางวันเล็กน้อยท่านจึงออกเดินทางไปยังมัสซูรี ระหว่างทางมีผู้คนนับแสนตะโกนรับและอวยพรไปตลอดทาง จนถึงมัสซูรี ในที่สุดขบวนรถไฟก็มาถึง เดห์ราดุน องค์ทะไลลามะพักที่บ้านพักรับเป็นเวลา 1 ปี โดยมีครอบครัวผู้นำด้านอุตสาหกรรมคนสำคัญของอินเดียซึ่งให้การดูแลโดยได้รับการมอบหมายจากรัฐบาลอินเดีย ต่อมาวันที่ 24 เมษายน ในปีเดียวกัน นายกรัฐมนตรีเนห์รูได้เดินทางมายังมัสซูรีด้วยตนเอง องค์ทะไลลามะได้อธิบายต่อ นายกรัฐมนตรีเนห์รูว่า ในตอนแรกมิได้มีความตั้งใจจะขออพยพเข้ามาในอินเดีย แต่ต้องการประกาศเอกราชมีรัฐบาลปกครองตนเองที่ลุนเซซอง จากนั้นนายกรัฐมนตรีเนห์รู พูดว่า “รัฐบาลอินเดียยอมรับไม่ได้แม้ว่าท่านจะจัดตั้งรัฐบาลทิเบตก็ตาม” ดูเหมือนว่าองค์ทะไลลามะเข้าใจเรื่องนี้เป็นอย่างที่ว่าเนห์รูในฐานะนายกรัฐมนตรีอินเดียขณะนั้นอยู่ในภาวะล่อแหลม หลังจากองค์ทะไลลามะหลบหนีออกจากลาซา รัฐบาลอินเดียได้มีการถกเถียงกันอย่างจริงจังในเรื่องที่เกี่ยวกับเรื่องสภาพการณ์ในทิเบต อีกทั้งนายกรัฐมนตรีเนห์รูเองก็ต้องการรักษาสัมพันธภาพระหว่างจีนและอินเดีย และยึดตามข้อตกลงปัญจศีล

ต่อมาทะไลลามะย้ายมาอยู่ที่เมืองมัสซูรีได้ไม่นานท่านก็ได้รับรายงานว่ามีชาวทิเบตออกมาจากทิเบตเข้าสู่ทั้งอินเดียและภูฏาน เมื่อทราบข่าวองค์ทะไลลามะก็จัดการส่งข้าราชการออกไปรับพวกเขาทันทีโดยการตั้งเต็นท์รับด้วยความช่วยเหลือของรัฐบาลอินเดีย มีแคมป์ตั้งรับชาวทิเบตจุดใหญ่ๆ 2 จุด จุดหนึ่งคือที่มีสมามาริ ใกล้เมืองเตหุประ อีกจุดหนึ่งที่บูชาดัวร์ซึ่งเดิมเป็นค่ายกักกันเชลยศึกของอังกฤษ อยู่ใกล้เขตภูฏานทางตะวันออกเฉียงเหนือ อย่างไรก็ตามแคมป์ทั้งสองแห่งอยู่ต่ำกว่ามัสซูรี มัสซูรีนั้นอยู่สูงกว่าระดับน้ำทะเล 6,000 ฟุต ดังนั้นความร้อนจึงสูงมากทำให้ผู้อพยพเจ็บป่วย และเต็มไปด้วยยุงจนทำให้ผู้อพยพจำนวนมากล้มป่วย ในช่วงเวลานี้ มีผู้อพยพที่มีจำนวนถึง 20,000 คนและยังเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ในที่สุดองค์ทะไลลามะได้ขอรับรองต่อเนห์รูว่า หากปล่อยผู้อพยพไว้เช่นนั้น ส่วนมากคงทนอากาศไม่ได้และคงตายในที่สุด โดยมุ่งหวังให้ผู้อพยพที่เข้ามาอยู่ใหม่ได้อยู่ในที่ที่อากาศไม่ร้อนแรงเท่าที่เมืองเตหุประและบูชาดัวร์

จุดตั้งต้นการบริหารการพัฒนาเพื่อองค์กรการช่วยเหลือผู้อพยพทิเบต

ก่อนที่จะมีการจัดตั้งองค์กรที่จะนำไปสู่การช่วยเหลือและการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ต่อผู้อพยพชาวทิเบตในเมืองธัมศาลา ประเทศอินเดีย ครั้งหนึ่งองค์ทะไลลามะที่ 14 ท่านยังได้พำนักอยู่ในเมืองมัสซูรี ได้มีการริเริ่มจัดตั้งองค์กรบางส่วนโดยได้รับความช่วยเหลือหลัก ๆ จากรัฐบาลอินเดียซึ่งมีนายกรัฐมนตรีเนห์รูในขณะนั้นเป็นผู้สนับสนุนหลัก และการริเริ่มนั้นนับว่าเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้อพยพชาวทิเบตที่ดีหลายด้านในเวลาต่อมาและนับเป็นจุดเริ่มต้นในการสร้างเสริมความสัมพันธ์ทางการเมืองที่ดีระหว่างรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตและรัฐบาลอินเดียในขณะนั้นและในเวลาต่อมาด้วยครั้งหนึ่ง นายกรัฐมนตรีเนห์รูได้กล่าวว่า

“ ในเมื่อทิเบตได้เข้ามาเป็นแขกของอินเดียโดยไม่มีเวลาจำกัดเช่นนี้ เด็ก ๆ จะเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุด พวกเขาจะต้องได้รับการศึกษาที่ดี และในการที่จะอนุรักษ์วัฒนธรรมของทิเบต เราจำเป็นต้องมีโรงเรียนให้พวกเขา ดังนั้น จึงควรจัดตั้งสมาคมอิสระเพื่อการศึกษาของชาวทิเบตอยู่ภายใต้กระทรวงศึกษาธิการของอินเดีย นายกรัฐมนตรีเนห์รูกล่าวเริ่มด้วยว่า รัฐบาลอินเดียจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งปวงในการสร้างโรงเรียนเหล่านี้ ” (แม้จนทุกวันนี้ รัฐบาลอินเดียก็ยังรับผิดชอบแผน การศึกษาส่วนใหญ่ของทิเบต) ในท้ายที่สุดนายกรัฐมนตรีเนห์รูได้เตือนองค์ทะไลลามะอีกว่า “ในขณะที่เราเห็นความจำเป็นที่จะต้องให้เด็กทิเบตได้รับความรู้เรื่องประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของตัวเอง ขณะเดียวกัน พวกเขาก็ต้องมีความรู้ความชำนาญในวิถีชีวิตของโลกสมัยใหม่ด้วย”

ต่อจากนั้นในวันเดียวกันนี้ นายกรัฐมนตรี เนห์รูได้เชิญดร. ศรีมาลี รัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการมาร่วมด้วย ต่อมาในบ่ายวันเดียวกัน นายกรัฐมนตรีเนห์รูกล่าวว่า จะออกประกาศการจัดตั้งสมาคมในวันเดียวกัน องค์ทะไลลามะได้ฟังดังนั้นจึงรู้สึกประทับใจในการดำเนินงานที่รวดเร็วฉับพลัน (ทะไลลามะ, 2543, หน้า 189-196)

บทบาทการบริหารการพัฒนาขององค์ทะไลลามะที่ 14 และรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตต่อชุมชนผู้อพยพทิเบต ในเมืองธรรมศาลา ประเทศอินเดีย

ผู้อพยพชาวทิเบตผ่านความยากลำบากในช่วงเริ่มต้น ก็ด้วยการช่วยเหลือและความชาญฉลาดในความเป็นภาวะผู้นำขององค์ทะไลลามะและความช่วยเหลือจากรัฐบาลประเทศอินเดียและประเทศอื่น ๆ รวมถึงบุคคลและองค์การช่วยเหลือจากที่ต่าง ๆ ทำให้วันนี้ ได้รู้จักกันในนาม “ชุมชนผู้อพยพชาวทิเบตที่ประสบความสำเร็จมากที่สุดในโลก” (Pigzin, 2016, p. 5-6)

ในแง่ประวัติศาสตร์การเกิดขึ้น ของ CTA. ใน ปี พ.ศ. 2503 ได้มีการจัดตั้งรัฐสภาของทิเบตกลางอย่างเป็นทางการที่เรียกว่า ฝ่ายบริหารกลางทิเบต หรือ ฝ่ายบริหารกลางทิเบตขององค์ทะไลลามะ (อังกฤษ: Central Tibetan Administration, CTA; หรือ Central Tibetan Administration of His Holiness the Dalai Lama) เป็นรัฐบาลพลัดถิ่น นำโดย "เทนซิน กยัตโซ" องค์ทะไลลามะองค์ที่ 14 จุดยืนขององค์กรนี้คือ ทิเบตเป็นชาติอิสระที่มีเอกราชมายาวนาน มิใช่ส่วนหนึ่งของจีน มีกองบัญชาการใหญ่ของรัฐบาลพลัดถิ่นนี้อยู่ที่ธรรมศาลา ในประเทศอินเดีย องค์ทะไลลามะจัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2502 หลังจากการจลาจลเพื่อต่อต้านจีนล้มเหลว

สำหรับดินแดนทิเบตในความหมายของรัฐบาลพลัดถิ่นนี้ ได้แก่เขตปกครองตนเองทิเบต มณฑลชิงไห่ และบางส่วนของมณฑลไคเลียงคือ กั้นซู เสฉวน และยูนนานซึ่งถือเป็นดินแดนของทิเบตในประวัติศาสตร์ รัฐบาลพลัดถิ่นนี้ได้รับอนุญาตจากรัฐบาลอินเดียให้เข้ามาดูแลชุมชนชาวทิเบตราว 100,000 คนที่อพยพอยู่ในอินเดียภาคเหนือ อย่างไรก็ตาม ไม่มีประเทศใดยอมรับว่ารัฐบาลพลัดถิ่นของทิเบตเป็นรัฐบาล ในปี พ.ศ. 2544 ชุมชนชาวทิเบตทั่วโลกได้มีการเลือกตั้งตำแหน่งนายกรัฐมนตรี (Kalon Tripa) โดยผู้ที่ได้รับเลือกตั้งคือ “ซัมดอง รินโปเช” (Samdhong Rinpoche) หรือที่รู้จักกันในชื่อ "ลอบซัง เทนซิน" (Lobsang Tenzin) พระภิกษุวัย 62 ปี ซึ่งเป็นการเลือกตั้งแบบประชาธิปไตยครั้งแรกในประวัติศาสตร์ทิเบต ในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการปรับปรุงกฎหมายของฝ่ายบริหารกลาง ให้ยกเลิกตำแหน่งนายกรัฐมนตรี และการยกเลิกอำนาจในการบริหารของทะไลลามะ และแต่งตั้งให้ "ลอบซัง ซังเกย์" (Lobsang Sangay) เป็น ประธานคณะกรรมการบริหารทิเบตกลางให้เป็นผู้มีอำนาจบริหารเต็ม (ทิเบต Sikyong หมายถึง ผู้แทน หรือ ผู้ปกครอง) (Central Tibetan Administration, 2562) รัฐบาลพลัดถิ่นของทิเบตมีสำนักงาน

ใหญ่อยู่ในหลายประเทศทั่วโลก แห่งแรกคือที่กาฐมาณฑุ (เนปาล) แห่งที่สองในนิวยอร์ก ต่อจากนั้นเป็นซูริค โตเกียว ลอนดอน และวอชิงตัน ตามลำดับ เพื่อดูแลผลประโยชน์ของชาวทิเบตในประเทศต่าง ๆ เหล่านั้น สำนักงานของทิเบตก็พยายามส่งข่าวเกี่ยวกับประเทศ วัฒนธรรม และประวัติศาสตร์ รวมทั้งวิถีชีวิตของชาวทิเบตทั้งที่อพยพไปอยู่ในต่างแดน และทั้งที่อยู่ในดินแดนทิเบต (องค์ทะไลลามะ, 2543, หน้า 234.)

ในแง่การระดมทุน ของฝ่ายบริหารกลางทิเบต หรือ ฝ่ายบริหารกลางทิเบตขององค์ทะไลลามะ (อังกฤษ: Central Tibetan Administration, CTA) ส่วนใหญ่เงินทุนมาจากการบริจาคส่วนตัวที่รวบรวมด้วยความช่วยเหลือขององค์กรเช่น กองทุนทิเบต รายได้จาก กรีนบุ๊ก ("ทิเบตในหนังสือเดินทางพลัดถิ่น") และความช่วยเหลือจากรัฐบาล เช่นอินเดียและสหรัฐอเมริกา รายได้ประจำปีของรัฐบาลกลางทิเบตอย่างเป็นทางการคือ 22 ล้าน (วัดด้วยสกุลเงินดอลลาร์สหรัฐ) โดยแบ่งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่ใหญ่ที่สุด (7 ล้านเหรียญสหรัฐ) และการบริหาร (4.5 ล้าน ดอลลาร์) แม้ว่า ฝ่ายบริหารกลางทิเบต หรือ ฝ่ายบริหารกลางทิเบตขององค์ทะไลลามะ (อังกฤษ: Central Tibetan Administration, CTA) ไม่ได้ได้รับการยอมรับว่าเป็นรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตจากรัฐบาลในประเทศอื่น ๆ แต่กลับได้รับความช่วยเหลือทางการเงินจากรัฐบาลและองค์กรระหว่างประเทศเพื่อการทำงานด้านสวัสดิการในชุมชนผู้ถูกอพยพพลัดถิ่นชาวทิเบตในอินเดีย ต่อมาในเดือนตุลาคม 2541 รัฐบาลรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตขององค์ทะไลลามะออกมา ยอมรับว่าได้รับเงิน 1.7 ล้านเหรียญสหรัฐต่อปี

หากจะกล่าวในด้านข้อเท็จจริงแล้วบทบาททั้งสอง กล่าวคือ ทั้งบทบาทขององค์ทะไลลามะที่ 14 และ บทบาทของรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตไม่ได้แยกการทำงานออกจากกันอย่างชัดเจน ทั้งสองบทบาทกลับทำงานประสาน สอดคล้องกันอย่างต่อเนื่อง หนังสือเรื่อง “The Exile Tibetan Community: Problems and Prospects” แปล ใจความเป็นภาษาไทยว่า “ชุมชนทิเบตพลัดถิ่น: ปัญหาและอนาคต” ซึ่งเขียนโดย Tsewang Rigzin (เทวัง ริงซิน) จะทำให้เรารู้ได้ว่า บทบาททั้งสองนั้นมีความหมายต่อประชาชนชาวทิเบตอย่างไรและมีความสำคัญเกี่ยวข้องกัน มากมายแค่ไหน จากข้อความในหนังสือนี้คือ

“สำหรับชาวทิเบตทั้งในประเทศและนอกประเทศทิเบตปี 2558 เป็นปีแห่งการเฉลิมฉลองทศวรรษ เป็นปีที่องค์ทะไลลามะมีอายุครบ 80 ปี แม้พระองค์และชาวทิเบตจะมีข้อ จำกัด มากมายในทุกแง่มุมของชีวิตในแง่ความเป็นผู้พลัดถิ่น แต่ชาวทิเบตก็ร่วมฉลองวันเกิดครบรอบ 80 ปีด้วยการสวดมนต์ และ มีการเฉลิมฉลองรื่นเริงและยิ่งใหญ่ในหมู่ชาวทิเบตพลัดถิ่นโดยองค์การบริหารกลางทิเบต ได้เป็นเจ้าภาพจัดงานเฉลิมฉลองอันยิ่งใหญ่ที่นี่ที่ เมืองธัมศาลา ของสำนักงานใหญ่พลัดถิ่นของชุมชนผู้ลี้ภัยชาวทิเบต” (Pigzin , 2016)

จากข้อความในส่วนนี้จะสื่อถึงความสัมพันธ์ระหว่าง องค์ทะไลลามะ และรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบต (CTA.) ที่ล้วนสัมพันธ์ ร่วมกันเพื่อการบริหารการพัฒนาต่อชุมชนผู้พลัดถิ่นชาวทิเบต ให้มีความสุขและหลอมรวมความเป็นชนชาติทิเบตไว้แม้ว่า ชุมชน ผู้พลัดถิ่นชาวทิเบตจะยังคงจะมากไปด้วยเงื่อนไขและแง่มุมต่าง ๆ มากมายก็ตาม อย่างไรก็ตาม ในเบื้องต้นขอกล่าวถึง บทบาทการบริหารการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ขององค์ทะไลลามะที่ 14 ต่อชุมชนผู้พลัดถิ่นทิเบต ในเมืองธัมศาลา ประเทศอินเดีย

บทบาทการบริหารพัฒนาเพื่อเปิดสถานที่เลี้ยงเด็ก

เมื่อแรกเดินทางมาถึงประเทศอินเดีย รัฐบาลอินเดียถวายที่พักบนเขา ในเมือง มัสซูรี (Mussoorie) เป็นการชั่วคราวแด่องค์ทะไลลามะ อย่างที่ได้กล่าวไปแล้วในตอนต้น แต่หลังจากนั้นภายในเวลาเพียงหนึ่งปีนายกรัฐมนตรีเนห์รูก็ได้

ถวายที่สำนักถาวรในเมืองธัมมศาลา (Dharmasala) ส่วนสาเหตุของการย้ายที่พำนักจากเมืองมัสซูรีไปยังที่สำนักถาวรในเมืองธัมมศาลาโดยรัฐบาลอินเดียนั้นผู้เขียนไม่ทราบเหตุผลของแผนการโยกย้ายที่แน่ชัดนัก

อย่างไรก็ตามเมื่อองค์ทะไลลามะมาถึงเมืองธัมมศาลา ได้ 2 สัปดาห์ พระองค์ได้เปิดสถานที่เลี้ยงเด็กแห่งแรกขึ้นสำหรับเด็กอพยพชาวทิเบต สถานที่เลี้ยงเด็กนี้ตั้งขึ้นในตึกเก่า ๆ ที่รัฐบาลอินเดียเช่าให้พวกเด็กกำพร้าชาวทิเบตอยู่ตอนที่มาถึงที่นี่ใหม่ ๆ องค์ทะไลลามะได้มอบหมายให้เซริง ดอลมา ฟีสาวคนโตเป็นคนดูแล องค์ทะไลลามะเล่าว่า เซริง ดอลมา ฟีสาวคนนี้เป็นผู้นำที่มีความสามารถยิ่ง เธอไม่เคยท้อถอย เป็นคนที่มีพลังและเคร่งครัด เธอมีความสามารถมหาศาลในการเผชิญหน้ากับงานหนัก ผสมกับธรรมชาติที่เป็นคนเอาจริงเอจัง ทำให้เธอเป็นผู้นำที่ประเสริฐ ต่อมาเซริง ดอลมาเสียชีวิตลงในปี พ.ศ. 2507 เจ็ดสัปดาห์ต่อมาซึ่งเป็นน้องสาวก็ได้สืบทอดงานต่อ องค์ทะไลลามะเคยชมว่า “เจ็ดสัปดาห์ เธอเป็นคนที่มีความกล้าและความมุ่งมั่นเช่นเดียวกับพี่สาว มาจนถึงทุกวันนี้ สถานที่เลี้ยงเด็กก็เจริญรุ่งเรืองในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของหมู่บ้านเด็กของทิเบตในเมืองธัมมศาลา มีเด็กซึ่งอาศัยอยู่ราว 1,500 คนในขณะนั้น ส่วนกองทุนในการสนับสนุนนั้นเริ่มแรกมาจากรัฐบาลอินเดียแต่ต่อมารายจ่ายส่วนใหญ่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การเอสโอเอสนานาชาติ ผลความสำเร็จของความพยายามในการจัดการศึกษาในอินเดีย ทำให้เด็กทิเบตราว 2,000 คนจบการศึกษาชั้นมัธยมจากอินเดีย หลายคนได้ไปศึกษาต่อในตะวันตก

อย่างไรก็ตามในระยะหลังองค์ทะไลลามะทรงเห็นว่า ทั้งฝ่ายทิเบตและรัฐบาลอินเดียไม่มีปัจจัยเพียงพอที่จะรับมือกับเด็กกำพร้าเหล่านี้ องค์ทะไลลามะจึงแสวงหาทางเลือกใหม่ซึ่งถือเป็นทางออกที่ดี โดยท่านได้แสวงหาพ่อแม่บุญธรรมในต่างประเทศให้กับเด็กเหล่านี้ องค์ทะไลลามะเริ่มติดต่อกับสหราชอาณาจักร ชื่อ ดร.ไอซ์มานัน และขอรับรองให้เขาพิจารณาความเป็นไปได้ที่สวิตเซอร์แลนด์น่าจะเป็นประเทศที่เหมาะสมกับอุปนิสัยการใช้ชีวิตของชาวทิเบต ต่อมารัฐบาลสวิสได้ให้ความช่วยเหลือ โดยรับปากว่าจะรับเด็กทันที 200 คน นอกจากนั้น ยังรับปากด้วยอีกว่า แม่เด็ก ๆ จะได้เข้าไปอยู่กับครอบครัวชาวสวิส แต่รัฐบาลจะพยายามอย่างยิ่งที่จะให้พวกเขาได้รักษาวัฒนธรรมและความเป็นทิเบตไว้อย่างดีที่สุดเท่าที่จะทำได้ เมื่อได้ส่งเด็กกำพร้ากลุ่มแรกไปแล้ว กลุ่มต่อ ๆ มาก็คงเดินทางตามไป นอกจากนั้นก็ยังมีการที่จะสนับสนุนให้เด็กโตได้รับการศึกษาเล่าเรียนอีกต่อไป (องค์ทะไลลามะ, 2543, หน้า 212-213)

สำหรับชาวทิเบตแล้ว เมืองธัมมศาลาจึงไม่ได้เป็นแค่พื้นที่ที่แสดงให้เห็นถึงบทบาทการพัฒนาของ องค์ทะไลลามะเท่านั้นแต่ธัมมศาลายังเป็นพื้นที่ทางโอกาสเป็นเสมือนจุดเชื่อมต่อหรือจุดส่งต่อลูกหลานและเยาวชนผู้อพยพชาวทิเบตที่จะได้เข้าไปใช้ชีวิตที่สวิตเซอร์แลนด์โดยมีองค์ทะไลลามะเป็นผู้ประสานและเป็นผู้สนับสนุนส่งเสริม

2) บทบาทการบริหารพัฒนาเพื่อการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

องค์ทะไลลามะกับบทบาทการผสมผสานกลุ่มผลประโยชน์เพื่อเอกภาพทิเบต

วันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2503 องค์ทะไลลามะพร้อมคณะออกเดินทางออกจากเมือง มัสซูรี เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) มา ณ ที่สำนักถาวรในเมืองธัมมศาลาแห่งใหม่ องค์ทะไลลามะได้ย้ายเข้าพำนักในบ้าน ซึ่งสร้างขึ้นเพื่อเป็นที่พักแก่ผู้ตรวจอาณานิคม ท่านลงมือวางโครงสร้างพื้นฐานของรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบตในทันที โดยในระยะแรก รัฐบาลประกอบไปด้วยสี่หน่วยงานเท่านั้น คือ ศาสนสภา กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงรักษาความปลอดภัย และกระทรวงกิจการภายใน เพื่อดูแลรับผิดชอบการตั้งถิ่นฐานของผู้อพยพชาวทิเบตนับหมื่นคนที่ติดตาม องค์ทะไลลามะมาสู่การอพยพ ด้วยความช่วยเหลือจากรัฐบาลอินเดียและหน่วยงานให้ความช่วยเหลือระหว่างประเทศ ผู้อพยพเหล่านี้ถูกส่งตัวไปตามค่ายผู้อพยพและจุดตั้งถิ่นฐานต่าง ๆ ที่กระจายตัวอยู่รอบเทือกเขาหิมาลัย เช่น เมืองดัลฮูซี, มะนาลี, เดห์ราดุน, ปีร์ รวมถึงธัมมศาลาเอง

ต่อมา ในวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2503 ณ เมืองธัมมศาลา องค์ทะไลลามะได้จัดตั้ง “คณะกรรมการเพื่อชาวทิเบต” องค์การนี้เป็นองค์กรสูงสุดของรัฐบาลเปิดให้มีการเลือกผู้แทนจากแคว้นทั้งสามของทิเบต คืออุซัง อัมโด และคัม ส่วนนิยายหลักของพุทธศาสนาแบบทิเบตก็มีผู้แทน และต่อมาก็มีผู้แทนของศาสนาบอนเข้าร่วมด้วย คณะกรรมการนี้เรียกว่าสภาผู้แทนแห่งประชาชนชาวทิเบตทำหน้าที่คล้ายๆ กับสภาล่าง สมาชิกจะเข้าร่วมกับคณะรัฐมนตรีและเลขาธิการจากกรมกองต่าง ๆ เพื่อปรึกษาข้าราชการปีละครั้ง ในโอกาสพิเศษจะมีการประชุม พร้อมด้วยคณะทำงานของชาติซึ่งจะมีบรรดาหัวหน้าและรัฐมนตรี (ซึ่งปัจจุบันจะมาจากการเลือกตั้งมิใช่อาตมาแต่งตั้งอีกต่อไป) คณะมนตรีของผู้แทนประชาชนออกมาอย่างไร ก็จะเป็นไปตามนั้น (องค์ทะไลลามะ, 2543, หน้า 213-214)

ต่อมาในปี พ.ศ. 2505 หรือ ปี 1962 องค์ทะไลลามะได้แต่งตั้งชาวคัมปาให้เข้าร่วมดำรงตำแหน่งในรัฐบาลเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ โดยทำหน้าที่เป็นรัฐมนตรีกระทรวงศึกษาธิการนอกจากนี้ ยังได้เชื้อเชิญตัวแทนจากนิยายหลักทั้งสามนิยายให้เข้ามามีส่วนร่วมในกระทรวงศาสนาที่เพิ่งจัดตั้งขึ้น แม้ว่าการลงมือประสานทุกฝ่ายเข้าด้วยกันของพระองค์ทะไลลามะกลับถูกคนบางกลุ่มมองว่าเป็นความพยายามที่จะครอบงำอำนาจทางศาสนจักรของเกลุกปะเหนือนิยายอื่น (มิก บราวน์, 2552, หน้า 85-87)

3) องค์ทะไลลามะกับการส่งเสริมองค์การศึกษา พุทธศาสนา และวัฒนธรรมทิเบต ในเมืองธัมมศาลา ประเทศอินเดีย องค์ทะไลลามะกับการสร้างวัดและสืบทอดเจตนารมณ์นิยายทางพุทธทิเบต

องค์ทะไลลามะที่ 14 ทรงจัดตั้งวัดนัมกยัล (Namgyal Monastery) จากเดิมพระเหล่านี้นานอาศัยอยู่ที่ธัมมศาลาตามบ้านเล็ก ๆ วัดนี้ในปัจจุบันมีตัวอาคารที่อยู่ไม่ไกลจากที่พักขององค์ทะไลลามะมากนักต่อมาในปี พ.ศ. 2513 ก็ได้ก่อสร้างวัดใหม่เสร็จอีกวัดหนึ่งคือ วัดชุกลาคัง ในปัจจุบันนี้ อาคารที่ติดกับวัดนัมกยัลเป็นโรงเรียนแห่งพุทธวิภาววิธี ซึ่งส่งเสริมศิลปะในการตอบโต้ธรรมะในคณะสงฆ์ของ นิยายเกลุกปะ ในช่วงบ่าย ณ สนามหน้าวัด จะมีพระหนุ่มๆ ในจีวรสีแดงจะดบมือและหัวเราะกันอยู่เสมอ เป็นการฝึกฝนเตรียมตัวสอบการตอบโต้ธรรมะ

ใน พ.ศ. 2506 องค์ทะไลลามะเรียกประชุมผู้นำนิยายต่าง ๆ รวมทั้งผู้แทนศาสนาบอนด้วย การประชุมมีการปรึกษาหารือกันถึงเรื่องปัญหาที่เรามีร่วมกันและหนทางที่จะแก้ไขปัญหานั้น เพื่อที่จะอนุรักษ์และเผยแพร่วัฒนธรรมต่าง ๆ ในวัฒนธรรมทิเบต หลังจากที่ได้จัดตั้งวัดขององค์ทะไลลามะแล้ว องค์ทะไลลามะก็ได้ริเริ่มฟื้นฟูจัดตั้งวัดกานเด็น ดริบุง และเซรา ขึ้นในอินเดียใต้ในแคว้นคาร์นาตกะ (Karnataka state) (องค์ทะไลลามะ, 2543, หน้า 235)

4) องค์ทะไลลามะกับการบริหารการพัฒนาผ่านการสนับสนุนการสร้างห้องสมุด วัดและสถานศึกษา

(1) Library of Tibetan Works and Archives History of LTWA The College for Higher Tibetan Studies (CHTS)

องค์ทะไลลามะที่ 14 ได้ก่อตั้งห้องสมุดงานทิเบตและจดหมายเหตุเพื่อฟื้นฟูรักษาและส่งเสริมวัฒนธรรม ซึ่งก่อตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2513 และจดทะเบียนภายใต้กฎหมายของประเทศเจ้าบ้านและ ในช่วงหลายปีที่ผ่านมามีความคืบหน้าอย่างต่อเนื่องในงานด้านการพัฒนาต่าง ๆ ที่สร้างความเชื่อมั่นอย่างมั่นคง วันนี้ LTWA เป็นหนึ่งในสถาบันชั้นนำของโลกที่เชี่ยวชาญด้านการศึกษาทางพุทธศาสนาทิเบตซึ่งเป็นแหล่งข้อมูลที่ครบถ้วนและดึงดูดนักวิชาการนักวิจัย

นักศึกษาและผู้เข้าชมจากทั่วโลกเพิ่มมากขึ้นใน ปี พ.ศ. 2534 สถาบันได้รับการยอมรับว่าเป็นศูนย์ศึกษาทิเบตโดยรัฐหิมาจัล (Himachal state)

5 ปี ต่อมาสภาผู้แทนราษฎรประชาชนชาวทิเบต (Exile Tibetan Parliament) เข้าร่วม LTWA ซึ่งเป็นที่รวมสถานะของหอสมุดแห่งชาติพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติและหอจดหมายเหตุแห่งชาติ ในปี ค.ศ.2006 ภารกิจต้นฉบับแห่งชาติความคิดริเริ่มของรัฐบาลอินเดียได้แต่งตั้งสถาบันให้เป็นหนึ่งในศูนย์วิทยบริการต้นฉบับแห่งชาติ จึงเป็นตั้งสถานที่ที่เป็นแหล่งรวบรวมที่บ่งบอกถึงตัวตนหรือเอกลักษณ์ของชาวทิเบต

(2) The College for Higher Tibetan Studies (CHTS)

The College for Higher Tibetan Studies (CHTS) เป็นวิทยาลัยการศึกษาทิเบตระดับสูง CHTS และเป็นสาขาวิชาภายใต้สถาบันภาษาพุทธ (IBD) ภายใต้การแนะนำของเงินจากองค์ทะไลลามะที่ 14 Lobsang Gyatso ได้เสียสละและสมัครใจรับหน้าที่จัดตั้งสถาบันทั้งสองแห่งแรกคือ IBD ในปี พ.ศ. 2516 และ ในปี พ.ศ. 2534

ในปัจจุบัน สำหรับ IBD หรือชื่อเต็ม เรียกว่า “The Institute of Buddhist Dialectics” สถาบันแห่งนี้เปิดสอนการศึกษาทางพุทธศาสนาในระดับปริญญาเอก ตั้งอยู่ใกล้วัดขององค์ทะไลลามะที่ 14 ส่วน The College for Higher Tibetan Studies (CHTS) นั้นเปิดการศึกษาในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท และทั้งสองแห่งนี้เป็นหน่วยงานเดียวกัน

แรกเริ่ม ทันทิที่ทำงานก่อสร้างเบื้องต้นเสร็จสิ้นลงวิทยาลัยแห่งนี้ เริ่มให้บริการฝึกอบรมระยะสั้นแก่ข้าราชการพลเรือนชาวทิเบตที่เพิ่งได้รับคัดเลือกและครูสอนภาษาทิเบตชั้นนำ ต่อมา สถาบันแห่งนี้ก็ได้พัฒนาความมุ่งมั่นอย่างจริงจังเพื่อให้โปรแกรมการศึกษาจนเมื่อเดือนกรกฎาคมปี ค.ศ. 1997 หลักสูตร ปริญญาตรีการศึกษาทิเบต (Thorim Rigney Rabjampa) เริ่มดำเนินการกับกลุ่มชาวทิเบตประมาณ 54 คน นักเรียนในกลุ่มแรกได้รับการฝึกอบรมในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาโดยมีเป้าหมายเพื่อเติมเต็มความต้องการอย่างต่อเนื่องในชุมชนทิเบตสำหรับครูผู้ชำนาญการ

วิทยาลัยได้เริ่มเปิดสอนหลักสูตรระยะสั้นจำนวนมากสำหรับครูข้าราชการและเยาวชนชาวทิเบตที่สนใจและแยกสาขาออกไปเพื่อนำเสนอโครงการฝึกอบรมครูแก่ชาวภูมิภาคในเทือกเขาหิมาลัยอื่น ๆ ตามความประสงค์ขององค์ทะไลลามะ ในเดือนกรกฎาคมปี 2014 วิทยาลัยได้ดำเนินการหลักสูตร Masters in Tibetan History และ Masters ในสาขารณคดีทิเบต วิทยาลัยได้เริ่มต้นการเป็นหุ้นส่วนใหม่กับมหาวิทยาลัยนานาชาติและเริ่มเสนอหลักสูตรภาษาทิเบตที่ออกแบบมาเฉพาะสำหรับนักเรียนต่างชาติ CHTS ปัจจุบัน ได้เติบโตขึ้นจากจุดเริ่มต้นจนกลายเป็นศูนย์การเรียนรู้ที่มีชื่อเสียงที่สุดแห่งหนึ่งในทิเบต ในเดือนกันยายนปี 2015 CHTS. มีนักเรียน 302 คนต่อปีเรียนอยู่ในหลักสูตรระดับปริญญาตรีและระดับบัณฑิตศึกษาและหลักสูตรประกาศนียบัตรหลายระดับ วิทยาลัยนี้มีพนักงานทั้งหมด 17 คนและเจ้าหน้าที่ 20 คน ในปัจจุบัน (พ.ศ. 2561) มีศึกษาทั้งชาวทิเบตและชาวต่างชาติรวมกันประมาณ 350 คน ซึ่งในนี้มีทั้งนักเรียนที่เป็นพระและฆราวาสจากประเทศทิเบต จากเมืองลาดัก (Ladakh) รัฐอรุณาจัล (Arunachal Pradesh) ของประเทศอินเดีย และรวมถึงมีชาวรัสเซีย ไต้หวัน เวียดนาม และเกาหลีใต้ สำหรับค่าใช้จ่ายนั้นนักเรียนสามารถพักได้และจ่ายค่าห้องและค่าอาหารรวมกันหนึ่งเดือนประมาณ 7 พันรูปี แต่อาจมีสิทธิพิเศษสำหรับนักเรียนชาวทิเบตที่เข้ามาสมัครแล้วสามารถสอบผ่าน 60 คะแนนขึ้นไปจะได้ทุนการศึกษาฟรีไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใด ๆ แต่หากสอบไม่ได้หรือกรณีนักเรียนชาวทิเบตทั่วไปก็จ่ายค่าศึกษาแต่จ่ายในจำนวนที่น้อยกว่าหากเปรียบเทียบราคาค่าใช้จ่ายกับนักศึกษาชาวต่างชาติ

นับได้ว่าวิทยาลัยแห่งนี้เป็นสถานที่สำคัญในการสร้างเยาวชนทิเบตและชาวต่างประเทศให้เป็นผู้ที่มีศักยภาพในด้านความรู้ทางทิเบตและพระพุทธศาสนาแบบทิเบตได้อย่างน่าเป็นเยี่ยงอย่างที่ดีของสถานการศึกษาของชาติทิเบตและพระพุทธศาสนาแบบทิเบต

(3) Nuns of Jamyang Choling

Jamyang Choling ดำเนินงานภายใต้การอุปถัมภ์ของสำนักงานขององค์ทะไลลามะและกรมศาสนาและวัฒนธรรมของ Central Tibetan Administration (CTA) Jamyang Choling (JCI) ก่อตั้งโดย Venerable Karma Lekshe Tsomo (นักบวชหญิงชาวอเมริกัน) ในปี พ. ศ. 2531 เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับแม่ชีซึ่งส่วนใหญ่เป็นชาวเทือกเขาหิมาลัยที่ไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาด้านฆราวาสหรือทางโลกอย่างเป็นทางการ หากเปรียบเทียบวัด Jamyang Choling ก็ไม่ต่างจากโรงเรียนพระปริยัติธรรมในเมืองไทยเราที่มีสามเณรน้อย หรือนักบวชผู้ชายได้มีโอกาสได้เข้าเรียนหนังสือ แต่วัด Jamyang Choling ต่างกันเพียงแค่ว่า เป็นสถานที่ที่มีสามเณรี หรือนักบวชผู้หญิงที่ขาดโอกาสทางการศึกษา เช่น พ่อแม่ยากจน หรือ พ่อแม่อยู่ที่ทิเบต ไม่สามารถเดินทางอพยพจากทิเบตเข้าอินเดียได้ จึงได้รับการสนับสนุน วัดแห่งนี้จึงให้อาสาสมัครลูกหลานเพื่อมาบวชเรียนเป็นสามเณรีได้มาพำนักอาศัยรับการศึกษานี้ไว้

สรุป นับตั้งแต่องค์ทะไลลามะที่ 14 ได้อพยพมาเข้ามาในเมืองมัสซูรี ของประเทศอินเดียตั้งแต่ปี พ.ศ. 2502 ต่อมาได้ย้ายเข้ามาประทับที่เมืองธัมศาลาโดยคำเชิญของรัฐบาลอินเดีย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2503 (ค.ศ. 1960) และในปีเดียวกันนี้องค์ทะไลลามะที่ 14 ได้จัดตั้ง รัฐบาลพลัดถิ่นทิเบต หรือ การบริหารกลางทิเบต (Central Tibetan Administration) จวบจนกระทั่งถึงปัจจุบันนี้ ปี พ.ศ. 2562 (ค.ศ. 2019) รวมกันเป็นเวลา 59 ปีแล้ว ในฐานะที่องค์ทะไลลามะที่ 14 เป็นทั้งผู้อพยพ และเป็นทั้งผู้รับบทบาทหลักในการเป็นผู้ดูแลผู้อพยพชาวทิเบต สามารถกล่าวได้ว่าภารกิจนี้ยาวนานหากเปรียบเทียบกับช่วงชีวิตครึ่งหนึ่งของชีวิตมนุษย์คนหนึ่ง กระทั่งครั้งหนึ่งองค์ทะไลลามะที่ 14 เอง เคยกล่าวว่า “พระองค์น่าเป็นแขกพิเศษของ รัฐบาลอินเดียที่อยู่ยาวนานที่สุด อาจกล่าวได้ว่าคนทิเบตกลายเป็นผู้ลี้ภัยทางการเมือง ยาวนานที่สุดในโลกนับแต่สงครามโลกครั้งที่ 2 สิ้นสุดลง เป็นเวลามากกว่าครึ่งศตวรรษแล้ว ที่ชาวทิเบตละทิ้งบ้านเกิดเข้าไปลี้ภัยทางการเมืองในประเทศอินเดีย หลังจากกองทัพปลดแอกประชาชนจีนได้เคลื่อนทหารเข้าสู่ทิเบต” (สัญญา คัลศาลา, 2562, หน้า 1)

หากกล่าวถึงบทบาทของการบริหารการพัฒนาต่อผู้อพยพชาวทิเบตในเมืองธัมศาลา ยากที่จะแยกบทบาทใดบทบาทหนึ่งออกจากกันระหว่างทั้งสองบทบาท กล่าวคือทั้งบทบาทขององค์ทะไลลามะที่ 14 และบทบาทของรัฐบาลพลัดถิ่นทิเบต บทบาททั้งสองนี้ผสมผสานการทำงานได้อย่างลงตัวต่อเนื่องในตลอดระยะเวลา 59 ปี นับตั้งแต่องค์ทะไลลามะที่ 14 เดินทางมาพำนักอย่างเป็นทางการในเมืองธัมศาลาและได้ริเริ่มโครงการกิจกรรมต่าง ๆ อันนำไปสู่การบริหารการพัฒนาวิถีชีวิตของผู้อพยพพลัดถิ่นชาวทิเบตให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

เชอเกียรติม ตรุงปะ. (2554). *เลียดทิเบต*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ณรงค์ สังขวิจิตร. (2562). จริ่งหรือที่พระโพธิสัตว์ต้องบำเพ็ญบารมี? จริ่งหรือที่อวตารของพระโพธิสัตว์ต้องเพียบพร้อม ?, *วารสารมานุษยวิทยา*, 1(1), หน้า 56-73.

มิก บราวน์. (2552). ร่ายรำชีวิต 17 ภาพ แห่งองค์กรรมาปะ. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดภาพพิมพ์.

สุธี ชล. (2562). จารึกแสงบุญในธรรมศาลา: เดินทางเพื่อศาสนาหรือการเมือง?. *วารสารมานุษยวิทยา*, 1(1), หน้า 31-54.

สัญญา ศัลศาลา. (2562). การเมืองเรื่องสัญญาติของผู้ลี้ภัยทิเบตในประเทศอินเดีย. *วารสารมานุษยวิทยา*, 1(1), หน้า 9-29.

อทะไลลามะ. (2543). *อัตชีวประวัติขององค์ทะไลลามะอิสรภาพในการลี้ภัย*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์สามสี.

ภาษาต่างประเทศ

Cabezón, J. I. (2009). Buddhist Principles in the Tibetan Liberation Movement in *Engaged Buddhism: Buddhist Liberation Movements in Asia*. New York: State university of New York Press.

Pigzin, T. (2016). The Exile Tibetan Community: Problems and Prospects .Library of Tibetan Works.

ออนไลน์

Central Tibetan Administration. (2019). Retrieved from <https://tibet.net/about-cta/leadership/>.